مقدمه:

توت زمینی ازجمله سبزیجات ویک نبات علفی چندین ساله بوده به آب وآفتاب کافی , زمین حاصلخیز خوب زهکشی شده ضرورت دارد.این سبزی درفا میل Rosaceae، جینس *Fragaria* L شامل می باشد.

توت زمینی از نگاه طول روز به دو کتگوری تقسیم گردیده است

1. تولید میوه بهاری (June bearer): این انواع درمقابل طول روز حساس هستند. بندک ها درتیر ماه سال تشکیل گردیده، گل ومیوه در بهار سال آینده تولید می شود، وساقه های رونده درطول تابستان تولید می گردد.
2. تولید میوه درطول سال (Ever bearer): این نوع توت زمینی در طول سال میوه تولید میکند.

بندک ها (Runner)

تاریخچه:

برای اولین بار توت زمینی دراواخر قرن 18 میلادی دربرتا نیه وفرانسه از انواع وحشی که ازمیوه آن استفاده بعمل می آمد انتخاب گردیده وتحت بذرقرار داده شد. میوه توت زمینی درادبیات روم قدیم نیز ذکرگردیده که ازآن بصفت ادویه کار گرفته می شد.

کاشت توت زمینی درافغانستان سابقه طولانی ندارد.درسال 1385 تحقیقات تطبیقی وتوافقی بالای یک نوع توت زمینی محلی بدخشانی که ورایتی خود کشورما می باشد درفارم تحقیقاتی بادام باغ با مساعی مشترک USAID وریاست عمومی انستیتوت زراعتی عملی گردید ونتیجه بدست آمد که ساحه فارم توافق خوب برای پرورش توت زمینی دارد. انواع توت زمینی که درطول سال میوه تولید می کند عبارت اند از USA, Janky, وانواع بهاری عبارت اند از Suny delight, Badakhshani, Red star,Honaka, Seascape Japan, SWAT,pakistani, Red perial, که برای فعلا از آن ها درفارم ها ی تحقیقاتی بادام باغ وسبزیجات قرغه بمنظورتکثیر وتولید میوه استفاده می شود. توت زمینی توسط تخم تکثیر شده میتواند اما بعضی اوقات نوع مورد نظر را تولید نمی کند بناً تکثیر آن توسط ساقه ساده واطمینانی می باشد .طوریکه بندک های که درساقه رونده (stolon orrunner) وجود دارد به تماس خاک شده وهریک از بندک ها بعد ازتولید ریشه از ساقه قطع گردیده ودرپشته های قبلا آماده شده بصفت نهالی انتقال داده می شود. توجه بعمل آید تا ساقه سالم، صحت مند، قوی وعاری از امراض توت زمینی سه ساله انتخاب گردد. گرچه اکثر زارعین درجویه وپشته از سیستم

آبیاری جویه کارمی گیرند ولی سیستم قطره نتیجه خوب داشته وآب کمترمصرف دارد .

میتود وروش تحقیق:

⇒ به تعداد 10 بته توت زمینی variety بدخشانی سه ساله در فارم تحقیقاتی بادام باغ درخزان سال 1394 انتخاب گردید.

⇒ ساحه تجربه 3 متر مربع.

⇒ مسافه بین دو بته 40 سانتی متر وعرض پشته 80 سانتی متر.

⇒ سیستم آبیاری قطره ای.

⇒ درختم فصل نموساقه به ارتفاع 2.5 سانتی متر قطع گردیده وتوسط تونل پلاستیکی به ارتفاع 60 سانتی متر به خاطر جلوگیری از یخ زدگی پوشانیده شده است.

⇒ دراوایل بهار با مساعدت هوا بته ها به نمو شروع نموده وساقه رونده ادامه پیدانموده وهریک ازبندک ها به تماس خاک شده وریشه تولید نمود.

⇒ کود یوریا مقدار53 گرام از قرار 178 کیلوگرام فی هکتار.

⇒ کود DAP مقدار 52 گرام از قرار 174 کیلوگرام فی هکتار.

⇒ خیشاوه تجربه بصورت منظم ادامه یافت.

⇒ برای تطبیق تجربه ورایتی بدخشانی که درمقابل امراض مقا ومت دارد انتخاب گردید.

نتیجه گیری:

از تجربه متذکره چنین نتیجه گیری می شود که بته های توت زمینی که بمنظورتولید نهالی غرس میگردد باید سا قه های رونده قطع نگردد تا درتولید نهالی مورد ضرورت سکتگی رخ ندهد ودرسال دوم سوم و چهارم با انکشاف ریشه ها تعداد نهالی ها افزایش می یابد. درصورتیکه زارعین بخواهند میوه تولید نمایند ساقه هارا باید قطع نمایند تا انرژی ومواد غذایی برای تولید بندک گلی وتولید گل ومیوه بمصرف برسد. بته های توت زمینی درمدت 4 الی 5 سال رشد نموده وساحه ریشه ها درپشته ها محدود میگردد واز نمومی ماند وقدرت حاصل دهی خود را از دست داده است. بناً ضروری پنداشته می شود تا بعد از مدت فوق تعویض گردند.درانتخاب ساحه جدید تناوب زراعتی مراعات گردد. آبیاری توت زمینی بعد ازغرس نهالی وتولید گل ومیوه حتمی شمرده می شود. درصورتیکه زارعین امکانات تطبیق سیستم قطره را داشته باشند جهت رشد منظم بته ها بکار برده شود. برای اینکه زارعین درطول سال میوه تولید نمایند از انواع فوق June bearer و Ever bearer استفاده شود .

درطول سال زارعین واعضای محترم کوپراتیف های زرعتی درفارم بصورت نظری وعملی از طرف متخصصین مربوطه درمورد روش علمی تولید نهالی از طریق stolon آموزش داده شد.جهت تشویق هرچه بیشتر زارعین وعلاقه مندان توت زمینی از طرف تلویزیون معارف مصاحبه با متخصص مربوطه بعمل آمد.

برای برداشت میوه با کمیت وکیفیت خوب انواع بهتر آن از منابع موثق تهیه وانتخاب گردیده ودرصورت عدم موجودیت انواع مطلوب، از نهالی های توت زمینی دست داشته خود زارعین استفاده شود. میوه توت زمینی بهاری یگانه میوه است که برای اولین بار درنبود میوه های تازه درمارکیت های محلی انتقال شده و به نسبت تقاضای زیاد مستهلکین به قیمت بلند عرضه می گردد که باعث بالا رفتن وضع اقتصادی فامیل های که درین شغل مصروفیت دارند میگردد. توت زمینی شامل ویتامین ها ومنبع خوب ویتامین C، منگانیز وپوتاشیم، فایبر و مواد ضد عفونی بوده، عاری از سودیم، شحم، کلسترول وغذای با انرژی کم می باشد.

نمایی از بته ای توت زمینی در فارم تحقیقاتی بادام باغ، کابل

وزارت زراعت، آبیاری و مالداری

ریاست عمومی انستیتوت تحقیقات زراعتی

ریاست تحقیقات تطبیقی و توافقی

دیپارتمنت تحقیقات اصلاح سبزیجات

تجربه مشاهداتی تکثیر توت زمینی

آدرس: ریاست عمومی انستیتوت تحقیقات زراعتی، بادام باغ، کابل

ویب سایت: www.aria.gov.af

ایمل آدرس: aria@mail.gov.af

شماره تماس: 0700257522

تهیه کننده: دیپارتمنت تحقیقات اصلاح سبزیجات

تصحیح کننده: کمیته نشرات آریا (قدرت الله صوفی زاده، فردوس برومند، محمد حنیف افضلی و سید طایف قاسمی)

Agriculture Research Institute of Afghanistan